

Miksi lakko-oikeus on niin tärkeä

Li Andersson

Puheenjohtaja,
Vasemmistoliitto

Työelämässä on monia asioita, joita nykyään pidetään niin itsestään selvinä, että helposti unohdetaan minkälainen kamppailu niiden aikaansaamiseksi on käyty. Vaikka esimerkiksi kahdeksan tunnin työpäivä ja viiden päivän työviikko, sairausajan palkka ja ylityökorvaukset eivät edelleenkään ole itsestäänselvyksiä esimerkiksi freelancereiden ja monien epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien arjessa, ne koskettavat silti valtaosaa suomalaisista.

Sitten on myös niitä asioita, jotka eivät tunnu enää kovin itsestään selviltä. Koko suomalainen työmarkkinajärjestelmä on ollut hyvin suuressa murroksessa sen jälkeen, kun kaksi keskeistä työnantajaliittoa, Metsäteollisuus ja Teknologia-teollisuus, ilmoittivat, etteivät enää aio solmia valtakunnallisia työehtosopimuksia vaan siirtyvät yrityskohtaisiin sopimuksiin. Monissa yrityksissä uudet työehtosopimukset saatiin neuvotelmalla aikaan, mutta yksi selkeä poikkeus löytyi: UPM. UPM:lle ei kelvannut edes yrityskohtainen sopimus vaan yritys halusi viedä sopimisen toimialakohtaiselle tasolle, tarkoittaen useampaa eri työehtosopimusta samassa yrityksessä työskentelevien osalta. Toimihenkilöiden osalta ilmoitettiin, että tavoite oli malli, jossa työehdoista ja palkkauksesta neuvotellaan jopa jokaisen henkilön kanssa erikseen. UPM:n toiminta ja neuvotteluhaluttomuus on johtanut Paperiliiton lakon pitkittymiseen kirjoitushetkellä yli 100 päivään. Lakolla on ollut erittäin isoja kustannuksia UPM:lle, jonka paperikoneet käytännössä ovat olleet seis koko tämän ajanjakson aikana. Kyse on periaatteellisesta ja ideologisesta kiitasta.

Ilman joukkovoimaa ei työntekijöillä olisi mitään mahdollisuuksia pärjätä neuvotellessaan palkoista ja työehdoista työnantajien kanssa.

UPM:n johdon Jussi Pesonen ja Björn Walhroos eivät selvästi aio luovuttaa ilman, että he saavuttavat tavoitteensa, maksoi mitä maksoi. Heidän tavoitteensa on pysyvästi muuttaa suomalaista tapaa sopia työehdoista ja palkoista, viemällä sopiminen mahdollisimman pieniin kokonaisuuksiin. Tämä heikentää palkansaajien mahdollisuutta käyttää voimaa yhdessä, ja lisää myös eriarvoisuutta eri työntekijöiden välillä. Toinen tavoite on lakko-oikeuden rajoittaminen. UPM:n Pesonen on hyvin selvästi linjannut, että hän on viemässä UPM:n suurta biotuotetehtäsinvestointia Kotkan sijasta Rotterdamiin, koska lakot aiheuttavat Suomessa niin paljon kustannuksia. Näin yrityspomot pyrkivät luomaan otollista maaperää sille, että kokoomus joko ensi vaaleissa tai heti vaalien jälkeen nostaa lakko-oikeuden rajoitukset esille.

Lakko-oikeus on noussut hyvin ajankohtaiseksi myös julkisen sektorin kevään työehtosopimusneuvotteluissa. Kirjoitushetkellä perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén on toistamiseen meinannut, mutta sittemmin perunut aikeensa tuoda esityksen potilaisturvallisuuslaista valtioneuvoston päätöksentekoon siitä huolimatta, että esimerkiksi Vasemmistoliitto on ilmoittanut vastustavansa lakia. Se mahdollistaisi lakossa olevien hoitajien määräämistä töihin lain nojalla, näin puuttuen heidän työtaistelumahdollisuuksiinsa. Vasemmistoliitossa olemme toistuvasti tuoneet esille, että tällainen menettely myös uhkaa heikentää potilaisturvallisuutta entuudestaan, kun neuvottelut suojelutyöstä lain seurauksena vaikeutuvat ja monet hoitajat saattavat irtisanoutua tehtävistään.

Kuva: Vasemmistoliiton arkisto

Vasemmistoliitolle on keskeinen periaate puolustaa työntekijöiden lakko-oikeutta. Sitä ei kevyin perustein käytetä, mutta se on keskeinen työkalu, jolla työntekijät voivat näyttää ja käyttää joukkovoimaansa. Ilman joukkovoimaa ei työntekijöillä olisi mitään mahdollisuuksia pärjätä neuvotellessaan palkoista ja työehdoista työnantajien kanssa. Siksi oikeistolla on niin suuri tarve puuttua tähän työntekijöiden perusoikeuteen, ja juuri siksi on niin tärkeää, että me nostamme lakko-oikeuden merkitystä esille.

TURUN ILOINEN

PERHEVAPPU

1.5.

Klo 12.00 kulkueet

Klo 12.30 juhla Vähätorilla; puheita, musiikkia

Klo 11.30-14.00 maksutonta ohjelmaa lapsille

KUVA: MARJO PELTONIEMI

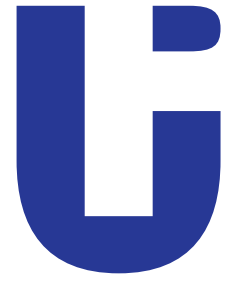
Taistojen tiellä

Joonas Jormalainen
Turun Vasemmistoliiton puheenjohtaja

**Kuka säveltäisi
työväenlaulun
heidän tarinastaan?**

Työtaistelujen keskellä ja Ukrainan sodan varjossa tarvitaan solidaarista vasemmistolaista politiikkaa. Hoitajalakko ja kunta-alan työtaistelut ovat tehneet selviksi, että työntekijöiden mitta on täysi. Palkkakehitys laahaa pahasti. Eettinen stressi on normalisoitunut. Tekijät palavat loppuun ja siirtyvät muihin hommiin. Pandemian aikana jo entuudestaan alimitoitettu henkilöstö on joutunut venymään yli-inhimillisiin suorituksiin. Ongelmat ovat valtakunnallisia, mutta Turussa palkkataso ja työhyvinvointi ovat poikkeuksellisen heikossa jamassa. Aluevaaleissa kaikki puolueet olivat liikuttavan yksimielisiä siitä, että sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden palkkoja ja työoloja on parannettava, mutta lupaukset näyttävät unohtuneen heti vaalien jälkeen. Eduskuntapuolueista ainoastaan vasemmistoliitto on ilmoittanut vastustavansa lakko-oikeutta rajoittavaa potilasturvalakia ja kannattavansa julkisten alojen ammattiliittojen vaatimusta monivuotisesta palkkaohjelmasta. Heti kuntavaalien jälkeisissä pormestarineuvotteluissa Turun vasemmistoliitto esitti paikallista palkkaohjelmaa maakunnan matalimpien sote-alan palkkojen korjaamiseksi. Valitettavasti muut puolueet eivät kannattaneet esitystä. Sitten rahaa on riittänyt filippiiniläisten hoiva-avustajien palkkaamiseen, vaikka Suomessa on omasta takaa tuhansia lähi- ja sairaanhoitajiksi kouluttaneita, jotka ovat hakeutuneet muille aloille parempien palkkojen jo työolojen perässä. Päätös oli isku hoitajaliittojen palkankorotusvaatimuksille juuri työehtosopimusneuvottelujen alla. Filippiiniläisistä on tullut globaalin markkinatalouden siirtotyöläisiä, jotka joutuvat jättämään taakseen kotinsa ja perheensä hakeakseen elantonsa maapallon toiselta puolelta.

Kuka säveltäisi työväenlaulun heidän tarinastaan? Venäjän hyökkäys Ukrainaan on johtanut miljoonien ukrainalaisten maastapakoon ja Euroopan turvallisuustilanteen järkkymiseen. Suomessa turvallisuuspoliittinen keskustelu on käynyt kuumana ja kiteytynyt Nato-kysymykseen. Asiassa on edetty nopeasti; tämän jutun kirjoittamishetkellä näyttää siltä, että valtiojohto tulee päättämään Nato-jäsenhakemuksen lähettämisestä pian vapun jälkeen. Päätös tuntuu hätiköidyltä ja sillä voi olla arvaamattomia vaikutuksia Venäjän sodankäyntiin Ukrainassa. Kreml on perustellut hyökkäystään muun muassa Naton itälaajenemisen estämisellä. Sota herättää ymmärrettävästi pelkoa ja raivoa; keskustelu aiheen ympärillä on repivää. Vasemmistoliitolla on kuitenkin mahdollisuus onnistua siinä, missä julkinen keskustelu on jättänyt toivomisen varaa: turvallisen foorumin luomisessa moniääniselle ulko- ja turvallisuuspoliittiselle keskustelulle, jossa Nato-kriitikkoja ei leimata putinisteiksi tai Nato-kannattajia sotakiimaisiksi hulluiksi. Vaikka turvallisuusajattelussa tällä hetkellä korostuvat kovat arvot, pitää muistaa, että rauha koostuu muustakin kuin raudasta. Pandemian ja sodan aikana on puhuttu paljon yhteiskuntien resilienssistä, eli vastustuskyvystä ja kriisinkestävydestä. Maanpuolustuksella on merkitystä vain, jos maa pystyy takaamaan asukkaidensa taloudellisen, terveydellisen ja sosiaalisen turvallisuuden. Sodan varjossa tarvitaan kipeästi vasemmiston perinteisiä vahvuuksia: kansainvälistä solidaarisuutta, yhteisöllisyyttä, tasa-arvon puolustamista ja periksiantamattomuutta taantumukselle. Pakolaiset, tervetuloa Turkuun. Ihonväriin ja alkuperään katsomatta.

UUSI PÄIVÄ

2/2022

**”Vanhat miehet
aloittavat sodat,
nuoret miehet
sotivat ne”**

Mervi Uusitalo › SIVU 4

**Hyvinvointialue
mahdollistaa
ihmisille paremmat
palvelut**

Jukka Kärkkäinen › SIVU 5

**Segregaation
purkaminen
kaupunki-
kehityksen
keskiössä**

Mirka Muukkonen › SIVU 6

**Liikuntapaikat
kaikkien ulottuville**

Timo Furuholm › SIVU 6

**Kiitoskortti
ei käy kassalla**

Lennu Yläneva › SIVU 7

**Opettajat lakossa:
”Pelastakaa edes lapset”**

Jaakko Lindfors › SIVU 7

Julkaisija:
Turun Vasemmistoliitto

Päätoimittaja:
Marjo Peltoniemi

Vastaava päätoimittaja:
Joonas Jormalainen

Avustajat tässä numerossa:
Li Andersson, Joonas Jormalainen,
Rauno Artesola, Mervi Uusitalo,
Jukka Kärkkäinen, Mirka
Muukkonen, Timo Furuholm,
Lennu Yläneva, Jaakko Lindfors

Vappu, kansainvälinen työläisten mielenosoituspäivä

Rauno Artesola
SAK:n Turun Seudun
paikallisjärjestön
entinen puheenjohtaja

KUVA: MARJO PELTONIEMI

Rauno Artesola esittelee vuoden 1918 taistelussa Ahvenanmaalla kaatuneiden punasotilaiden muistomerkkiä.

Toukokuun 1. päivän vieton juuret työväen juhlapäivänä löytyvät Yhdysvalloista vuodelta 1886. Chicagossa yleislakkolaiset vaativat mielenosoituksessa kahdeksan tunnin työpäivää. Poliisit yltyivät väkivaltaisiksi ja Haymarketin verisessä kahakassa vainajia tuli molemmin puolin. Myöhemmin seitsemän työläistä sai kuolemantuomion, ja neljä heistä lopulta hirtettiin.

Tapahtuma sai runsaasti kansainvälistä huomiota ja Pariisissa vuonna 1889 kokoontunut Toinen Internationaali päättikin, että näitä "Haymarketin marttyyrejä" muistettaisiin maailmanlaajuisesti 1. toukokuuta, ja ajankohta määrättiin kansainväliseksi työläisten mielenosoituspäiväksi. Amsterdamin kansainvälinen työläiskongressi lisäsi vielä vuonna 1904 vapun juhlintaan vaatimuksen kahdeksan tunnin työpäivästä. Kahdeksan tuntia työtä, kahdeksan tuntia virkistystä, kahdeksan tuntia lepoa, oli pitkään suomalaistenkin vappumarssien vaatimuksena. Laki kahdeksan tunnin työajasta saatiin lopulta Suomessa voimaan suurlakolla vuonna 1917, mutta seuraavan vuoden hävityn sisällissodan jälkeen työläisten kevätkuuhlat kokivat vaikeuksia. Vappujuhla häirittiin porvarien toimesta säännöllisesti 1920- ja 1930-luvuilla ja sisäasiainministeriö kielsi jopa punaiset liput ja joidenkin työväenlaulujenkin laulamisen julkisella paikalla.

Turun työläiset kuitenkin toimivat. Kivityömiehet toteuttivat uskomattoman vapputempauksen vappuaaton iltana vuonna 1921. Kakolanmäen pusi-kassa salaa muotoon hakattu 3000-kiloinen graniittinen muistopaasi kuljetettiin hautausmaalle läpi kaupungin hevoscarrilla. Miesvoimin kivi rojautettiin paikalleen vuoden 1918 kevään taistelussa Ahvenanmaalla kaatuneiden punasotilaiden haudalle. Turun porvarit ja poliisi olivatkin ihmeissään, kun järjestönuorten kulkue vappuaamuna kukitti paa-den, kiinnitti siihen laatat ja panivat vielä huipulle punaisen peltisen lipun. Poliisi keskeytti kuitenkin tilaisuuden, poisti punaisen lipun kiven huipulta ja ruuvasi laatatkin irti. Mutta joukkovoimalla haudalle tuotua kiveä ei poliisivoiminkaan ole saatu koskaan hievahtamaan. Laatatkin kiveen saatiin pa-

lautettua talvisodan jälkeen vuonna 1941, josta alkaen on paikalle laskettu vappuaamuisin työläisten kukat.

Kun välirauhasopimus lopulta määräsi poliittisen vapauden voimaan, alkoi uusi aika. 1944 perustettiin SKDL ja työväen järjestöissä neulottiin uusia punaisia järjestölippuja takavarikoitujen tilalle. Vappujuhlat vaan tahtoivat sujua riittävästi. Turussa homma kärjistyi vuonna 1950 lopullisesti. Sosialidemokraatit kieltäytyivät osallistumasta Turun ammattilaisen paikallisjärjestön TAP:n järjestämään vappujuhlaan, ja SAK:n johto, ilmoitti että ammattiosastojen lippuja ei saa viedä poliittisen puolueen marssille. Alkoi kylmän sodan aika ja ay-liikkeen hajotus.

TAP:n järjestämät ay-väen vappujuhlat sentään olivat ilman demareitakin onnistuneet ja komeat. Mutta SAK:n johto erotti vapun jälkeen oman paikallisjärjestönsä ja useat ammattiosastot jäsenyydestään. Siihen päättyivät työväen poliittisten puolueiden yhteiset vappujuhlat Turussa. Rakennustyöväen liiton Turun aluejärjestö kutsui kuitenkin aina keväisin ammattiosastot ja työväen puolueet perustamaan vappujuhlatoimikuntaa. Demareille kutsu ei ole kelvannut, mutta aatteen ja ay-väen vappujuhlat marssineen on kyllä silti järjestetty. Varsinkin Vietnamin sodan vastustaminen ja Chilen juntan tuomitseminen veti vappumarssit pitkiksi 1970-luvulla.

Uusi sukupolvi on nyt puuhastellut täällä pormestarin johtamassa kaupungissa vappupuuhissa. Tänä vuonna työväen poliittiset puolueet marssivat edelleen erillisissä kulkueissaan, mutta nyt suuntana on yhteinen

Ehkä Vähätorin puheissa ei enää muisteta Haymarketin marttyyrejä, mutta turkulaisen perinteen mukaisesti omien punakaartilaisten haudoilla vappuaamuna käydään ja puheitakin pidetään.

juhlapaikka Vähätorilla, jossa pääministeri puhuu. Toinen puhuja on tulossa paikalle SAK:n johdosta.

Ehkä Vähätorin puheissa ei enää muisteta Haymarketin marttyyrejä, mutta turkulaisen perinteen mukaisesti omien punakaartilaisten haudoilla kyllä Vappuaamuna käydään ja puheitakin pidetään.

Vuonna 1997, jolloin molemmat työväenpuolueet istuivat myös hallituksessa, kansantulomme oli suurempi kuin koskaan aikaisemmin ja leipäjonomme pitenivät edelleen, kirjoitti silloinen kansanedustaja Heikki Rinne runokirjaansa Välihuutoja ehdotuksen ytimekkääksi vappupuheeksi: Toverit! Minä häpeän. Tämän vuoden vappuna työväenpuolueet istuvat taas hallituksessa, joka ostaa jenkeiltä hävittäjälentokoneita ja suunnittelee Naton jäsenyyttä. Pienituloiset ja eläkeläiset ovat ahtaalla ja leipäjonot ovat pitemmät kuin vappumarssit. Millaisia mietteitä mahtaa SAK:n paikallisjärjestön seppelettä Kurjenkaivonkentän punavankimuistomerkillä ja vakauksensa puolesta kaatuneiden haudalle laskevan toverin mielessä olla vuonna 2022?

Lähiradio Robin Hood 91,5 MHz Turku

Vappuaamuna klo 8.00 – 11.00 perinteikäs työväenlauluohjelma Wappuvarras.

Jatkoksi klo 11.00 alkaen Näkökulmia, kulmia näköön ohjelma, jossa kivityömies Hannes Sutinen kertoo itse asiassa kuultuna, miten punasotilaiden haudalle vappuaaton 1921 ilmestyi muistokivi.

”Vanhat miehet aloittavat sodat, nuoret miehet sotivat ne”

Mervi Uusitalo

Turun kaupunginvaltuutettu,
Luokanopettaja

Hyvät toverit,

vanhat miehet aloittavat sodat, nuoret miehet sotivat ne.

Tänä keväänä tuolla tutulla sanonnalla on meille eurooppalaisille aivan erityinen merkitys. Sota on tullut lähelle, ja nykyisen informaatiotulvan myötä saamme koko ajan seurata sodan jokaista käännettä – tämä on ensimmäinen eurooppalainen sosiaalisen median ajan sota, ja se tulee siksikin yhä enemmän

olohuoneisiimme, tietoisuuteemme, sydämiimme. Omalla kohdalla Ukrainan sota tuntuu konkreettisesti myös niin, että työssäni luokanopettajana kohtaan sodan jaloista turvaan lähteneitä oppilaita päivittäin, kun pakolaislapset ovat jo päässeet käymään koulua turvallisessa ympäristössä. Lapselle on tärkeää rutiini ja turva, ja näitä asioita meidän opettajien pitää parhaamme mukaan turvata näille sodan kauheuksia pakoon lähteneille.

VAPPUPUHE 1.5.2022

Omakohtaisesti jouduin miettimään sotaa myös äidin asemassa, kun seitsemäntoistavuotiaalle pojalleni tuli kutsuntakirje kotiin äskettäin. Mietin, voiko oma poika joutua kokemaan sodan kauhuja vielä elinaikanaan. Ja samalla ajatuksiin hiipii globaali äitiydentunto – tälläkin hetkellä ympäri maailmaa sadat tuhannet äidit odottavat poikiaan kotiin sodasta, jotkut turhaan.

Maailmassa on tällä hetkellä eri arvioiden mukaan noin 40 sotaa tai konfliktia käynnissä, ja jokaisessa sodassa kohdataan valtavia, inhimillisiä tragedioita. Muistakaamme myös näiden sotien äitejä ja isiä, uhreja, perheitä, siskoja ja veljiä. Maailmanlaajuinen solidaarisuus on aina ollut meidän vasemmistolaisten tärkeimpiä perusperiaatteita.

Toivon hartaasti, että perinteistä vasemmistolaista pyrkimystä rauhaan sekä pasifismia ja rauhantyötä ei pidettäisi koskaan turhana ja naiivina, vaan yhtenä inhimillisen elämän keskeisistä tavoitteista.

Me seisomme täällä haudoilla tänäkin vappuna muistaen ja kunnioittaen sodassa aatteensa vuoksi kuolleita ja heidän omaisiaan. Maailma on muuttunut, mutta tietyt asiat ovat pysyneet samana. Tarvitsemme aatteellisuutta, oikeudenmukaisuutta, heikomman puolustajia, samalla toivoen, että seuraavakin sukupolvi saa elää rauhassa ja nousee auttamaan heikkoja ja sorrettuja, sodan jalkoihin jääneitä.

” Tarvitsemme aatteellisuutta, oikeudenmukaisuutta, heikomman puolustajia, samalla toivoen, että seuraavakin sukupolvi saa elää rauhassa ja nousee auttamaan heikkoja ja sorrettuja, sodan jalkoihin jääneitä.

Suomalaisessa yhteiskunnassa tälle solidaarisuudelle ja heikomman puolustajalle on nimittäin tilaa. Kohtaamme päivittäin työntekijöiden oikeuksien polkemista ja samalla lakko-oikeuttamme on haluttu kyseenalaistaa. Työssäkäyvien köyhyys lisääntyy. Puhutaan paikallisesta sopimisesta ja pakkotyölaeista. On työehtoshoppailua ja halpuuttamista. Kunta-alan matalapalkkaiset työntekijät ovat nykyajan prekariaattia, puhumattakaan pätkä- ja silpputyöläisistä. Solidaarisuutta tarvitaan myös näiden kunta-alan duunareiden kesken: kun olin itse lakossa opettajana, olin samalla lakossa myös hoiva-alan ja muiden lakkorintamaan kuuluneiden ammattiryhmien puolesta.

Korona-ajan joustamisista ja venymisistä haluttiin palkita valaisemalla rakennuksia kauniilla väreillä, mutta kun ”arvostuksen” ja kauniiden puheiden sijaan vaadittiinkin palkankorotuksia ja ryhdyttiin lakkoon, alettiinkin viritellä ajatusta pakkolaista. Haluan muistuttaa, että jokaisen työläisen lakko-oikeus on jakamaton ja yhtäläinen, eikä siihen ryhdytä kevyin perustein. Tahdon tässä myös kiittää ammattiyhdistyksen uranuurtajia.

Solidaarisuuden ja oikeudenmukaisuuden piiriin kuuluvat myös erilaiset vähemmistöt, joiden oikeuksia vasemmistolaisten tulee uupumatta puolustaa.

Hyvät toverit, oikeudenmukaisuuden ja sen puolesta taistelun aika ei ole ohi. Sen aika on nyt.

Hyvää vappua kaikille!

” Maailmanlaajuinen solidaarisuus on aina ollut meidän vasemmistolaisten tärkeimpiä perusperiaatteita. Suomalaisessa yhteiskunnassa solidaarisuudelle ja heikomman puolustajalle on tilaa.

Hyvinvointialue mahdollistaa ihmisille paremmat palvelut

Jukka Kärkkäinen

Varsinais-Suomen aluehallituksen jäsen
LT, psykiatrian erikoislääkäri, psykiatrian
johtaja

Uudistuksen onnistumisen kannalta keskeistä on, että uuteen hyvinvointialuejärjestelmään siirrytään hallitusti ja palveluja kehitetään asiantuntevasti paremmiksi.

Suomessa on käynnissä kunnallishallinnon historian suurin muutos. Ensi vuoden alusta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä pelastustoimi siirtyvät kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Uudistuksen onnistumisessa keskeisiä ovat kaksi asiaa – terveyden- ja sosiaalihuollon palvelujen hallittu siirtäminen hyvinvointialueille sekä perustason palvelun kehittäminen. Vain hyvällä valmistautumisella ja huolellisesti valmistellulla hallinnolla voidaan turvata ihmisille tärkeiden palvelujen jatkuvuus. Varsinais-Suomen hyvinvointialue tulee palvelemaan lähes puolta miljoonaa ihmistä ja työllistämään noin 23 000 työntekijää. Tämä vuosi kuluu siinä, että palvelujen, tehtävien, kiinteistöjen, henkilöstön ja asiakkaiden siirtyminen hyvinvointialueille valmistellaan huolellisesti. Erityisen tärkeää on saada hallinto-, henkilöstö- ja tukipalvelut toimiviksi uudessa organisaatiossa.

” Saavutettavat ja laadukkaat mielenterveyspalvelut lisäävät yhdenvertaisuutta, vähentäisivät sosiaalisia ongelmia ja pidentäisivät työuria.

Uudistuksen tavoitteet eivät kuitenkaan täyty vain sillä, että palvelut jatkuvat saman tasoisina uusilla hyvinvointialueilla. Kaikkia hyvinvointialueita ohjaavat kansalliset tavoitteet ovat seuraavat: yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, ammattitaitoisen työvoiman saannin turvaaminen, ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin vastaaminen sekä kustannusten kasvun hillitseminen. Kun hyvinvointialueet käynnistävät toimintansa, on aloitettava kehitystyö, jotta asetetut tavoitteet voidaansaavuttaa. Yksitärkeimmistä kehittämisen kohteista on terveydenhuoltojärjestelmän kivijalan eli perusterveydenhuollon vahvistaminen. Tällä hetkellä Varsinais-Suomessa terveydenhuolto painottuu liiaksi erikoissairaanhoidon. Esimerkiksi psykiatrisen erikoissairaanhoidon käyttöaste on suureksi osaksi oire puutteellisista perustason mielenterveys- ja päihdepalveluista. Ennaltaehkäisy ja perustason palveluihin panostaminen säästäisi pitkällä tähtäimellä myös rahaa, sillä erikoissairaanhoidon tulee kalliimmaksi. Saavutettavat ja laadukkaat mielenterveyspalvelut lisäävät yhdenvertaisuutta, vähentäisivät sosiaalisia ongelmia ja pidentäisivät työuria. Varsinais-Suomen 79-jäseninen hyvinvointialuevaltuusto aloitti työnsä 2.3.2021. Valtuustolla ja valtuuston valitsemalla aluehallituksella on monia tärkeitä tehtäviä, kuten hyvinvointialueen hallinto-organisaation ja

KUVA:
MARJO PELTONIEMI

” Yksi tärkeimmistä kehittämisen kohteista on terveydenhuoltojärjestelmän kivijalan eli perusterveydenhuollon vahvistaminen.

strategian valmistelu sekä hyvinvointialueen johtajan rekrytointi. Johtajan valinta on tarkoitus tehdä huhtikuun lopussa. Valtuusto on myös valinnut jäsenet toukokuussa toimintansa aloittaviin lautakuntiin ja neuvostoihin. On tärkeä päättää hyvinvointialueelle rakenteet, jotka mahdollistavat palvelujen mahdollisimman hyvän kehittämisen ja johtamisen tulevina

vuosina. Tässä tulee huomioida myös luottamushenkilöiden osallistaminen kehittämiseen. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen strategia ja tavoitteet tulevat ohjaamaan sitä, miten valtiolta saatava noin kahden miljardin euron vuosittainen rahoitus kohdennetaan palveluihin mahdollisimman järkevästi ja niin, että alueella asuvat ihmiset saavat tarvitsemansa palvelut.

KUVA: MARJO PELTONIEMI

Segregaation purkaminen kaupunkikehityksen keskiössä

Mirka Muukkonen
Turun kaupunginvaltuutettu

” Vasemmistoliiton kädenjälki näkyy vahvasti kaupungin omissa investoinneissa.

Turun Vasemmistoliiton yhtenä merkittävänä kärsenä tällä valtuustokaudella on ollut eriytyneen kaupunkirakenteen ja segregaation purkaminen. Tämän haluamme huomioida läpileikkaavasti kaikessa kaupunkikehittämisessä, ja olemme saaneetkin aiheen vahvasti päätöksentekoon mukaan.

Kaupunkikuvan kehittämiseen vaikutetaan kaavoituksen ja investointien kautta. Olemme pitäneet huolta, että kaavojen yhteydessä tietty prosenttiosuus varataan ara-rakentamiselle. Haluamme huolehtia, että kaupungin oma vuokra-asuntoyhtiö TVT saa riittävästi tontteja ympäri kaupunkia, jotta voimme taata asukkailla huokeahintaisia vuokra-asuntoja.

Vuokra-asuntojen lisäksi saamme olla tyytyväisiä, että Turku on vihdoon tarttunut koulujen ja päiväkotien kiinteistöjen huonoon kuntoon. Peruskorjauksia ja uudisrakentamisia on lykätty aiemmilla kausilla liikaa, mikä on johtanut siihen, että noin viidesosa koululaisista opiskelee väistötiloissa. Nyt kaupunki on laatimassa selkeän suunnitelman, miten koulu- ja päiväkotiverkkoa kiinteistöjen osalta lähdetään toteuttamaan.

Laajaan investointipakettiin kuuluvat myös liikuntapaikat, jotka ovat tulossa käyttöikänsä päähän. Kaupunginhallitus hyväksyi jo osaltaan lii-

kuntapaikkaverkkoselvityksen periaatelinjaukset tätä kirjoitusta kirjoittaessani. Vasemmistoliiton kädenjälki näkyy vahvasti nyt linjatuissa kaupungin omissa investoinneissa, erityisesti Itä-Turussa. Turku tulee rakentamaan Lausteelle, tulevan Itä-Harjun ja Linnakaupungin koulujen yhteyteen monitoimihallit, jotka ovat iltaisin seurojen käytössä.

Artukaisiin nousee liikunnan keskittymä. Itä-Turkuun on tulossa uusi iso uimahalli. Varissuolle ja Lausteelle on suunnitteilla jäärata, keinonurmi-kenttä, ministadion ja mahdollisesti skeittiparkki.

Edelleen on myös asioita, jotka kaavoituksellisesti ja kaupunkikuvallisesti ovat olleet ja tulevat olemaan Vasemmistoliitolle vaikeita. Emme pystyneet tukemaan Parkin kaavaa, koska se mahdollistaa massiivisen rakennusmassan suosituksen jääkentän laidalle. Edessä on suuria vääntöjä, nimittäin Kupittaaan siirtolapuutarhan kaava ja Österbladin tontilla olevat vanhat puutalot.

Liikuntapaikat kaikkien ulottuville

Timo Furuholm
Turun kaupunginvaltuutettu

Turun vanhentunut liikuntapaikkaverkko vaatii osakseen nopeita toimenpiteitä. Tämän vuoksi kaupunki on valmistellut kattavaa selvitystä, jossa hahmotellaan liikuntapaikkojen tulleisuutta.

Liikuntapaikoista puhuttaessa voidaan tehdä jako hieman kärjistetyksi kahteen eri kategoriaan: seuraharrastamisen kannalta tärkeisiin lajiolosuhteisiin sekä matalan kynnyksen lähiliikuntapaikkoihin.

Tulevaisuuden liikuntapaikkoja suunnitellessa laadukkaiden lähiliikuntapaikkojen roolia olisi kasvatettava. Skeittiparkit, kuntoportaat, ulkopunttisalit ja tekonurmikenttä olisi syytä olla osa eri asuinalueiden varustelua. Tällä tavalla panostaisimme lähiohuiden elinvoimaisuuteen - asukkaiden hyvinvointiin sekä alueiden yhteisöllisyyteen.

” Liikkumisen on oltava edullista ja tapahduttava lähellä kotia.

Vasemmistoliitto on kantanut liikuntapaikkaverkkoselvityksen yhteydessä huolta juuri alueellisen tasa-arvon toteutumisesta ja harrastamisen alati nousevista kustannuksista. Näkemyksemme on, että liikkumisen on oltava edullista ja tapahduttava lähellä kotia. Tällä tavalla sen myönteinen vaikutus yhteiskuntaan on suurempi. Esimerkiksi Itä-Turkuun on saatava oma uimahalli.

Selvityksen lopputulemana kaupungin tavoite on viedä lajiolosuhteiden rakentamista yhä

KUVA: MARJO PELTONIEMI

enemmän yksityisten tahojen käsiin. Yksityinen liikuntapaikkarakentaminen ei ole sinänsä ongelma, jos se nähdään palvelutasoa kasvattavana lisänä julkisten liikuntapaikkojen rinnalla. Mutta seinien siirtäminen kokonaan yksityisten tahojen käsiin on kuitenkin arveluttavaa.

Kaupungin kontrollin vähentyminen liikuntapaikkojen suhteen on riskialtis valinta, joka pahimmillaan näkyy harrastamisen kustannuksien kasvuna ja liikuntapaikkojen keskittämisenä monen turkulaisen ulottumattomiin. Tällä on

sosiaalista eriarvoisuutta lisäävä vaikutus. Liikuntapaikkaverkkoselvitys pitää tehdä lähtökohtaisesti asukkaiden, erityisesti lasten, näkökulmasta. Liikunnalla, sen omaehtoisella tai organisoidulla harrastamisella, on vahva ennaltaehkäisevä vaikutus moniin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Liikuntaan oikein sijoitetuilla euroilla on valtava tuotto, erityisesti pitkällä aikavälillä. Tämän tosiasian pitäisi johdatella uudistusta oikeaan suuntaan – ei lyhyen aikavälin taloudellisten tavoitteiden.

KUVA: MARJO PELTONIEMI

Kiitoskortti EI KÄY kassalla

Lennu Yläneva
Fysioterapeutti, päätoimi-
nen pääluottamusmie-
nen, Tehy, Varsinais-Suomen
sairaanhoitopiiri

**” Jos tilanne ei muutu,
julkinen terveydenhoito
kurjistuu ja kaikilla ei
enää ole mahdollisuutta
tarvitsemiinsa palveluihin.**

Tiistaina 5.4.22 eletään Sote ry:n eli Tehyn ja Superin työtaistelun viidettä päivää. Samaisena päivänä on julkaistu ammattibarometri kertoen, että suurin pula työntekijöistä on sote-alalla, eniten lähihoitajista ja sairaanhoitajista. Keskustelua alan pito- ja vetovoimasta on käyty vuosia. Opiskelijoita alan oppilaitoksiin ei riitä enää kaikille avoimille paikoille. Terveydenhoitoala pysyy pystyssä ainoastaan, kun väki joustaa jatkuvasti ylittöitä tehden.

Istun Tehyn valtuustossa - valtuusto sai eteensä lakon alla valtakunnansovittelijalta sovintoesityksen, joka tuntui lähinnä pilanteolta. Esitys olisi käytännössä heikentänyt nykytilaa, korotukset jäivät alle muiden alojen, eikä se sisältänyt minkäänlaista palkkaohjelmaa. Työnantajalla olisi edelleen oikeus työvuorojen saneluun ja antaa arkipyhät pätkinä, ei kokonaisina vapaapäivinä. Tämä on ennen kaikkea tasa-arvokysymys: naisten odotetaan vielä 2020-luvun Suomessa tekevän työnsä kutsumuksesta. Eikö Koronakriisi osoittanut, että tämä työ on osa olennaista huoltovarmuutta?

Meitä on epäasiallisesti syyllistetty laillisen lakko-oikeuden käytöstä. Työnantajan virheellisiin väittämiin perustuen käynnistettiin nopealla aikataululla potilasturvallisuuslain valmistelu. Tämän sijaan me odotimme kutsua neuvottelu-

pöytään. Kun Tehy ja Super lakkoilee paremman palkan ja säällisten työolojen puolesta vaarantuu potilasturvallisuus ja lain turvin on hoitajat saatava pakolla töihin takaisin. Kukaan ei ollut huolissaan samoista potilaista, kun työvuorossa oli henkilöstövajausta ja kun hoitaja painoi sairaalassa 16-tuntista päivää. Olisiko tälle ollut jotain tehtävissä jo aiemmin?

Olen itse fysioterapeutti, joka on saanut tehdä sairaalassa päivätyötä vuosikymmeniä. Valitsin päivätyön ja pienemmän palkan kolmivuorotyön sijaan. Kun media kirjoittaa sairaanhoitajan huimasta yli 3000 euron palkasta, on syytä muistaa, että työn vaativuuden mukainen palkka on 2500 euroa ja ne lisät, jotka syntyvät illoista, öistä ja viikonlopuista ovat haitallisia sekä ylittöitä, joita on suorastaan veloitettu tekemään.

Pakkotyölaki: kuulostaako vetovoimaiselta alalta? Palkka se on, joka kannustaa pysymään alalla ja houkuttelee uusia alalle. On arvovalinta, mihin yhteiskunnassa rahaa käytetään. Suomessa terveydenhoitoalan palkka on yksi Euroopan alhaisimpia. Jos tilanne ei muutu, julkinen terveydenhoito kurjistuu ja kaikilla ei enää ole mahdollisuutta tarvitsemiinsa palveluihin. Onko meillä varaa? Viimeinen sammuttaa valot?

Opettajat lakossa: ”Pelastakaa edes lapset”

Jaakko Lindfors

Väitöskirjatutkija, lukion opettaja
Turun kaupunginvaltuutettu ja
kaupunginhallituksen jäsen
Varsinais-Suomen hyvinvointialueen
valtuutettu (vas)
Turun opettajien ammattiyhdistyksen
puheenjohtaja 2020-2022

**Jaakko Lindfors antoi
marimballe kyytiä
kunta-alan mielen-
ilmauksessa Turun
Tuomiokirkkotorilla
7.4.2022**

Otsikon koskettava lainaus hohti Turun opettajien ammattiyhdistyksen kellarissa pölyttyneessä kyltissä, joka oli odottanut sitä oikeaa hetkeä sitten edellisen ison opettajalakon vuonna 1984. Tänä keväänä, 7.4.2022, koitti aika laittaa kunta-alan ammattiliittojen hynttyyt yhteen, pyyhkiä pölyt kylteistä ja marssia Tuomiokirkkotorille ilmaisemaan kaikelle kansalle ammattilaisten näkemys kuntien työoloista ja palkoista.

Kunnissa lähtöpalkat esimerkiksi varhaiskasvatuksessa, lastensuojelussa ja ikäihmisten palveluissa ovat niin matalia, että alat kärsivät kroonisesta työvoimapulasta. Eikä siinä vielä kaikki. Palkan ohella työolojen kehittämisessä riittää edistettävää. Turussa riittää tekemistä, sillä olemme perässähih-

täjiä verrattuna muiden kuntien palkkatasoon. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja terveydenhuollon henkilöstön palkoissa Turun kaupunki jää jälkeen varsinaissuomalaisesta keskiarvoa. Palkkakuopat olisivat täytettävissä poliittisilla päätöksillä, mikä olisi myöskin taloudellisesta näkökulmasta ihan realistista huomioiden Turun takoma 39 miljoonan euron ylijäämä vuonna 2021.

Lisäksi joka toinen Turun kaupungin työntekijöistä sanoo, että työmäärä on ylittänyt sietokyvyn. Jotta esimerkiksi opetuksen laatu olisi korkea, koulujen ryhmäkokojen tulisi olla inhimillisen kokoisia eikä mämmuttimaisia. Jos esimerkiksi yksi opettaja joutuu vastaamaan lähes neljästäkymmenestä opiskelijasta, kuten asiantila on välillä Turun lukioissa,

nuoren ajatusten, huolien ja toiveiden tosiasiallinen kohtaaminen on toiveajattelua. Aikuisten ammattilaisten määrä suhteessa oppilaiden tai opiskelijoiden määrään on lähestulkoon kaikki kaikessa. Oppilaille tarvittaisiin myös riittävästi erityistä tukea tarjolle, mikä ei sekään ole kentältä kuultujen kommenttien mukaan näillä rahallisilla resursseilla itsestäänselvyys. Haluammehan, että pidämme kaikki oppilaat samassa veneessä kotitaukusta, äidinkielestä ja sosio-ekonomisesta asemasta riippumatta? Haluammehan?

Investoimalla päiväkotien ja koulujen henkilöstöön tukipalveluineen investoimme samalla lastemme ja Turun tulevaisuuteen. On tulevaisuusinvestointien aika.

Sinä olet työväenliikkeen sillä siivellä.

Minä olen työväenliikkeen tällä siivellä.

Te muut olette työväenliikkeen siivellä.

- Arvo Salo -

Hyviä tekoja ja etuja

Liity jäseneksi suomalaiseen Osuuskunta Tradekaan. Saat heti käyttöösi sähköisen jäsenkortin ja monet tuntuvat edut ravintoloista, kodin palveluista, vakuutuksista ja matkailusta. Jäsenenä teet kanssamme myös vastuullisia tekoja: lahjoitamme tuloksestamme vähintään 10 % yleishyödyllisiin tarkoituksiin - esimerkiksi lasten ja nuorten sekä ympäristön ja ilmaston hyväksi.

Liity jäseneksi [Tradeka.fi](https://www.tradeka.fi)